

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 5C/174/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1713209561
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Štiglicová
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2014:1713209561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Pezinku v konaní pred sudcom JUDr. Michaelou Štiglicovou, v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom: Šoltésovej 14, Bratislava, IČO : 45 535 108, zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom: Šoltésovej 14, Bratislava, proti odporcovi: I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom: O. N. N. K. O. G., N. N.: N. XX, G., za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana a spotrebiteľa HOOS, so sídlom: Nám. Legionárov 5, Prešov, IČO 42 176 778, zast. advocatius s.r.o. so sídlom: Palackeho 12, P.O. BOX 69, Bratislava, o zaplatenie sumy 248,95 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh zamietla.

Súd odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Dňa 15.11.2012 bol tunajšiemu súdu doručený návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým navrhovateľ žiadal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 248,95 € s príslušenstvom.

Návrh odôvodnil tým, že odporca uzavrel s právnym predchodcom navrhovateľa zmluvu, na základe ktorej využíval služby poskytované jeho právnym predchodcom navrhovateľa, pričom sa zaviazal za ne platiť riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom Cenníku. Povinnosťou odporcu bolo v prípade nedodržania zmluvných povinností voči právnemu predchodcovi navrhovateľa uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve / Dodatku o pripojení. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právneho predchodcu navrhovateľa, ktorá mu vznikne v dôsledku neplnenia záväzku odporcu zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa. V uvedenom prípade je odporca sankcionovaný za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musel byť jej SIM karta vypojená z prevádzky, čím by odporca prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu navrhovateľa zabezpečiť odporcovi mobilný telefón za zľavnenú cenu. V návrhu navrhovateľ uviedol, že odporca vystavil faktúru č. XXXXXXXXXXXX splatnú dňa 27.02.2010 znejúcu na sumu vo výške 248,95 €.

Odporca písomným podaním zo dňa 20.02.2014 oznámil súdu, že pohľadávku vo výške 205,91 € zaplatil na účet súdneho exekútora.

Súd nariadil vo veci pojednávanie, pojednával v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil a žiadal, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, odporcu, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil a vedľajšieho účastníka, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil. Účastníci konania boli písomne poučení, že všetky dôkazy a skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd 120 ods. 4 O.s.p).

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, najmä Zmluvou o pripojení, Dodatkom k Zmluve o pripojení, faktúrou č. XXXXXXXXXXXX splatnou dňa 27.02.2010 znejúcu na sumu vo výške 248,95 €, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti T-Mobile Slovensko a.s. a zistil nasledovný skutkový stav:

Odporca uzatvoril Zmluvu o pripojení s právnym predchodcom navrhovateľa so spoločnosťou T-Mobile Slovensko a.s..

Predmetom bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby s právnym predchodcom navrhovateľa. Odporca sa zaviazal riadne odoberať službu a platiť za ňu riadne a v čas poplatky dohodnuté voči právnemu predchodcovi navrhovateľa uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve/Dodatku o pripojení.

Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právneho predchodcu navrhovateľa, ktorá mu vznikne v dôsledku neplnenia záväzku odporcu zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom navrhovateľa. V uvedenom prípade je odporca sankcionovaná za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musel byť jej SIM karta vypojená z prevádzky, čím by odporca prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu navrhovateľa zabezpečiť odporcovi mobilný telefón za zľavnenú cenu. V návrhu navrhovateľ uviedol, že odporca vystavil faktúru č. XXXXXXXXXXXX splatnú dňa 27.02.2010 znejúcu na sumu vo výške 248,95 €.

Z obsahu spisu súd zistil, že právny predchodca navrhovateľa spoločnosti Slovak Telecom a.s. so sídlom Karadžičova 10, Bratislava ako postupca, postúpil predmetnú pohľadávku na spoločnosť BL Telecom debt s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 16.12.2011. Zmluvné podmienky upravené touto účastníkmi uzavretou zmluvou, ktorá má charakter zmluvy spotrebiteľskej, nemôžu zhoršiť zmluvné postavenie spotrebiteľa nad rámec práv a povinností, ktoré upravuje Občiansky zákonník.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 43 ods. 2 zákona č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách, podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cena za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu zavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 544 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci súd skonštatoval, že účastníci konania platne uzavreli zmluvu, ktorá je svojím charakterom zmluvou spotrebiteľskou a ako taká nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - tzv. neprijateľné podmienky. Nesúlal so zákonom súd videl v dohodnutej zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta je stanovená paušálnou sumou a nemení sa v závislosti od dĺžky doby zostávajúcej do skončenia doby viazanosti. Jej suma je rovnaká bez ohľadu na to, či spotrebiteľ nezaplatil mobilnému operátorovi ani jednu platbu za poskytnuté služby, alebo či platil za poskytnuté služby riadne a včas. V jednom i druhom prípade je spotrebiteľ vždy povinný zaplatiť zmluvnú pokutu plnej výške. Navrhovateľ bude riadneho platenia za poskytnuté služby pri uplatňovaní nárokov na zaplatenie zmluvných pokút žiadny spôsobom nezohľadňuje a ani vo svojom návrhu žiadnym spôsobom nezdôvodnil uplatnenia zmluvných pokút, pričom preukázal uzatvorenie len jedného Dodatku k Zmluve o pripojení, v ktorom bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 248,95 €. Podľa názoru súdu, zmluvná pokuta tak, ako bola medzi účastníkmi dohodnutá, teda bez závislosti jej výšky od doby riadneho a včasného plnenia si povinností odporcu (ako aj každého iného spotrebiteľa), spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je teda neprijateľnou podmienkou, pričom táto je zo zákona neplatná. Na základe neplatnej zmluvnej podmienky nebolo možné v tejto časti priznať navrhovateľovi plnenie a návrhu vyhovieť. Preto súd žalobu zamietol.

Pri svojom rozhodovaní súd zohľadnil tiež skutočnosť, že v obdobnom prípade (čo do podmienok uloženia zmluvnej pokuty) rozhodovali už iné súdy, napr. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod spisovou značkou 4C 163/2011 (kde na samostatné konanie bol vylúčený práve nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty), pričom návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty bol zamietnutý. Prvostupňové rozhodnutie bolo následne potvrdené Krajským súdom v Prešove. Krajský súd v Prešove sa vo svojom rozhodnutí zaoberal otázkou, aký dôsledok vyplýva pre navrhovateľa zo skutočnosti, že určitá zmluvná podmienka (v danom prípade dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty) bola v inom konaní právoplatne vyhlásená za neprijateľnú a bol toho názoru, že ak si dodávateľ používanie problémovej klauzuly neobhájí, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho používania vrátane uplatňovanie plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Krajský súd pritom odkázal na ďalšie konanie, v ktorých bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, okrem iných konania vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C 23/2010 a 17C 112/2010. Súd má za to, že by bolo v príkrom rozpore s princípom právnej istoty, aby súdy v rámci jednej republiky v obdobných veciach (o nárokoch uplatnených na tých istých skutkových základoch) rozhodovali rôzne, a to je ďalší podstatný dôvod, pre ktorý nebolo možné (v zmysle ustanovenia § 53a O.s.p.) návrhu vyhovieť.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 dos. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému odporcovi súd nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko tento si trovy konania neuplatnil.

Súd nepriznal náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu ich neúčelnosti. Vedľajší účastník zahlásil vstup do konania dňa 21.12.2012, ktorý bol v spore pasívny, pripojil len plnú moc udelenú advokátskej kancelárii dňa 21.12.2012. Do konania vstúpil z vlastného podnetu bez vyzvania odporcu. V čase zahlásenia svojho vstupu do konania nemal vedľajší účastník zjavne žiadne vedomosti do akého konania vlastne vstupuje o čom svedčí to, že súčasťou jeho oznámenia vstupu bola aj žiadosť advokátskej kancelárie, aby mu súd zaslal návrh na začatie konania. Zjavne tak vedľajší účastník pri udeľovaní plnej moci neposkytol právnenému zástupcovi žiadne informácie o konaní a o žalobnom návrhu. Samotné prevzatie zastupovania tak ani nie je možné považovať za úkon právnej pomoci v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z..

Súd nespochybňuje, že vedľajší účastník má právo byť zastúpený právnym zástupcom (advokátom). Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vedľajšieho účastníka však nemožno opomenúť potrebu popri ustanovení § 146 ods. 2 O.s.p. aplikovať aj ďalšie zákonné princípy a podmienky priznania náhrady trov konania. Jednou z týchto podmienok je aby trovy, ktorých náklady sa účastník domáha boli vynaložené účelne a hospodárne (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Čo sa týka účelnosti vynaložených trov konania, je ju potrebné posudzovať vždy ad hoc. Účelnosť pravidla nachádza opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo základných dôvodov a neprekračuje ich medze. Kritérium účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia vychádza so samotného cieľa právneho zastúpenia, teda snahy právneho zástupcu o čom možno najefektívnejšie uplatnenie alebo bránenie na súde s cieľom využiť všetky zákonné možnosti (hmotnoprávne ako aj procesné) na obranu záujmov klienta. Aby bolo možné konštatovať účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia, je potrebné vychádzať aj z osoby samostatného účastníka konania (aj vedľajšieho účastníka) a posúdiť, či skutočnosť, že sa účastník konania (vedľajší účastník) nechal v konaní zastúpiť. Má pre neho význam z hľadiska zlepšenia jeho možnosti chrániť svoje práva a záujmy na súde. V zákonných možnostiach súdu nie je pristupovanie alebo vylúčenie zastúpenia účastníka právnym zástupcom len z dôvodu neúčelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia. Takýto postup by bol v príkrom rozpore so zásadou rovnosti zbraní, rovnako ako aj so samotným právom každého účastníka súdneho sporu (aj vedľajšieho) nechať sa zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Súd je povinný konať s právnym zástupcom. Otázka posúdenia účelnosti vynaložených trov konania je v kompetencii súdu, čím sa však nezasahuje do práva účastníka na právnu pomoc. Aj z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/03 v súvislosti s rozhodnutím o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia vyplýva, že súd iba uplatňuje zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a nezasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc podľa Čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nemožno preto zamieňať ústavné právo účastníka konania na právnu pomoc v konaní pred súdom a nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu ich neúčelnosti. Možnosť nechať sa zastúpiť v konaní a zároveň povinnosť súdu toto zastúpenie akceptovať predstavuje vyjadrenie zásady rovnosti zbraní, avšak nepriznanie náhrady trov za toto zastúpenie predstavuje rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, čo je vo výlučnej kompetencii súdu.

V danom prípade vynaložené trovy právneho zastúpenia zo strany vedľajšieho účastníka boli neúčelné. Vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom realizácie kolektívnej ochrany spotrebiteľa, pričom jedným z nástrojov je aj vstupovanie združenia do konaní v pozícii vedľajšieho účastníka a zastupovanie poškodených spotrebiteľov na súdoch. Už skutočnosť, že vedľajší účastník je registrovaný v registri občianskych združení, vedenom na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky preukazuje, že pri vzniku a registrácii samotného združenia, muselo ministerstvo postupovať v zmysle § 25 ods. 3 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch. Ministerstvo posudzovalo jednak to, či k vzniku združenia došlo v súlade so zákonom, nezávislosť a neziskovosť združenia, vyporiadanie záväzkov vo vzťahu k štátu a skutočnosť, či združenie aktívne pôsobilo v oblasti spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov. Ak združenie už v čase svojej registrácie aktívne pôsobilo v oblasti ochrany spotrebiteľa, znamená to, že už v tomto čase muselo spĺňať základné materiálne a personálne predpoklady na vykonávanie aktívnej činnosti v tejto oblasti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Pezinok na Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Pokiaľ odporca dobrovoľne neplní svoju povinnosť, ktorá mu vyplýva z právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, navrhovateľ môže svoju pohľadávku vymáhať prostredníctvom súdneho exekútora.